Kvernevik skole

«EN LITTERÆR 71º NORD»

Et leseopplegg fra Ime skole i Mandal, 2015

«En litterær 71 grader nord fra Kvernevik til Nordkapp»

Motivasjon og engasjement en viktig faktor for all læring! Vårt engasjement som lærere og rollemodeller er dermed viktig for å påvirke elevens leselyst! Vi kan ikke tvinge noen til å ha leselyst, men vi kan lokke, lure og friste.

Idéen kommer fra tv-serien 71° nord. Tanken er å inspirere elevene til en lesekonkurranse hvor klassene skal lese mot et felles mål, nemlig Nordkapp. På samme måte som i tv-serien, skal de møte utfordringer underveis, da i form av leseoppdrag.

Derfor kaller vi prosjektet:

«E***n litterære 71 grader nord fra Kvernevik til Nordkapp.»***

Målet for prosjektet er todelt:

Elevene skal oppleve gleden ved å lese bøker. Det skal settes av mye tid til lesing både hjemme og på skolen hver dag.

«Dess mer de leser, dess flinkere blir de!»

Å kunne lese i norsk er å skape mening fra tekster fra nåtid og fortid i et bredt utvalg sjangere. Det innebærer å engasjere seg i tekster og få innsikt i andre menneskers tanker, opplevelser og skaperkraft. Det innebærer videre å kunne finne informasjon og forstå resonnementer og framstillinger i ulike typer tekster på skjerm og papir, og å kunne forholde seg kritisk og selvstendig til de leste tekstene. Utviklingen av leseferdigheter i norskfaget forutsetter at elevene leser ofte og mye, og at de arbeider systematisk med lesestrategier som er tilpasset formålet med lesingen, og med ulike typer tekster i faget. Utviklingen går fra grunnleggende avkoding og forståelse av enkle tekster til å kunne forstå, tolke, reflektere over og vurdere stadig mer komplekse tekster i ulike sjangere. (Kunnskapsløftet; Norsk – lesing som grunnleggende ferdighet)

Elevene skal få mer kunnskap om byer og steder i Norge, og bruke lesing som grunnleggende ferdighet i flere fag.

Lesing for informasjonsinnhenting og kritisk lesing av kjelder tek til med å finne informasjon i enkle, tilrettelagde kjelder og å vurdere om informasjonen er nyttig. Seinare kjem oppøving av evna til å gjere eigne informasjonssøk, samanlikne informasjon frå ulike kjelder og kritisk vurdere deira relevans, truverd og formål. (Samfunnsfag – lesing som grunnleggende ferdighet)

Bruke atlas, hente ut informasjon frå papirbaserte temakart og digitale karttenester og plassere nabokommunane, fylka i Noreg, dei tradisjonelle samiske områda og dei største landa i verda på kart (Samfunnsfag 5.-7.klasse)

Samtale om stader, folk og språk og planleggje og presentere ei reise.
(Samfunnsfag 1.-4.klasse)

Foreldresamarbeid:

Foreldrene blir informert i forkant av prosjektet, slik at de kan legge til rette for ekstra mye lesing hjemme i denne perioden. Foreldre og deres lesekultur har innvirkning på elevenes leselyst. Derfor er det viktig med informasjon om hvordan de kan hjelpe og motivere elevene til å bli aktive lesere. På denne måten er det lettere å ta del i satsingen på lesing. Vi skal kunne dra nytte av hverandres engasjement og kompetanse. (Vedlegg, brev til foresatte).

Tidsplan:

Prosjektet starter 19.november med Kick – off i gymsalen. Her vil lesekomiteen presentere to bøker for småtrinnet 1.-4.klasse og to bøker for 5.-7.klasse. Bøkene representerer ulike sjangre på ulike lesenivå. Vi vil presentere bøker som finnes på skolebiblioteket. Vi avslutter prosjektet fredag 7.desember med diplomutdeling i klassene.

Motivasjon til lesing.

Bokkasser i alle klasser:

Hvert trinn har ansvar for å bestille bokkasser til seg selv fra skolebiblioteksentralen. Vi anbefaler å bestille bokkasser med et godt utvalg bøker da det i denne perioden er fokus på leseglede og leselyst. Bokkassene må bestilles så snart som mulig slik at de er klare til oppstart mandag uke 47 (internpost mandag og torsdag).

Bokprat:

I løpet av prosjektet skal elevene presentere bøker de har lest for resten av klassen. Elevene kan gjerne ta med bøker hjemmefra som de presenterer for klassen.

Lærerne kan også invitere til bokprat på biblioteket. Her kan lærerne presentere bøker for klassen. Bokpraten har som mål å utvide lesehorisonten, slik at elevene får ideer og inspirasjon til leselyst. Å finne bøker som elevene har lyst til å lese, kan til tider være utforende. I denne samlingen kan det være lurt å presentert et utvalg bøker som klassen får med seg til klasserommet.

Mellomtrinnet leser for småtrinnet:

Lærerne avtaler selv tid, sted og organisering for dette samarbeidet i prosjektperioden. Elevene på mellomtrinnet må forebrede seg godt, og finne bøker som passer bra for de minste elevene.

Bokutstilling og synlig leseglede i klasserommet:

I en slik periode er det viktig å sette fokus på lesing i alle sammenhenger. En kan for eksempel gjøre om klasserommet til en lesearena der elevene selv velger hvor de ville sitte. De kan ta med seg «leseputer» hjemmefra, og sitte i krinkel og kroker rundt i klasserommet.

Bruk biblioteket flittig! ☺

Les hva som helst, hvor som helst så lenge leseren har det godt.

Reiseruta fra Kvernevik til Nordkapp

I tillegg til at elevene skal lese mye og oppleve gleden med å synke ned i god litteratur, ønsker vi at de skal få mer kunnskap om byer og steder i Norge, og bruke lesing som grunnleggende ferdighet i flere fag.

Elevene skal derfor «reise» følgende rute**:**
Kvernevik skole, Stavanger, Bergen, Ålesund, Trondheim, Bodø, Svolvær, Tromsø, Alta, Treriksrøysa, Nordkapp.

For å komme til de ulike stedene på reiseruta, må klassen lese seg til et bestemt antall timer. Derfor blir det ført leselogg på hvor lang tid hver elev leser hver dag, og lesetiden blir vekslet inn i poeng som klassen trenger for å komme til neste oppdrag.

Alle må bidra med å lese for og nå målet. Hver klasse har som mål om å nå Nordkapp innen fristen. Det er klassemålet!

På alle dørene til klasserommene skal det henges opp Norges kart, hvor klassene kan streke opp reiseruta underveis.

Leseskjema

Elevene får utdelt hver sitt leseskjema etter kick off. Da startet leseprosjektet for elevene. Leseleksen disse tre ukene skal være «fridtidslesing» i selvvalgte bøker.

Elevene på 1-4. trinn skal ha leseøkter på **minimum** 15 minutter hjemme og på skolen hver dag (7 dagers skjema/lesebingo).

Elever på 5-7. trinn skal ha leseøkter på **minimum** 30 minutter hjemme og på skolen hver dag(5 dagers skjema).

Mellomtrinnet skal ha fem dagers skjema med lesebolker på 30 min. Den totale lesetida på et skjema blir da 5 timer. Elevene krysser av eller fargelegger fortløpende hvor lang tid de leser.
Målet er altså at 5.-7.trinn skal lese 30 min på skolen, og 30 min hjemme hver dag, tilsvarende skal 1.-4.trinn lese 15 min på skolen og hjemme. Og det var selvfølgelig lov å lese mer!

Lesebingo er et alternativ til leseskjema. De som benytter seg av lesebingo i stedet for leseskjema, må krysse av 14 bingoruter som tilsvarer lesetiden på det ordinære skjemaet.

Når elevene har lest 3,5 timer, (1-4 kl.) eller 5 timer (5-7 kl.) er leseskjemaet ferdig utfylt. Foreldrene må skrive under for å bekrefte at de har lest hjemme. Engasjerte foreldre er en uvurderlig ressurs, og gode rollemodeller påvirker barnas leselyst. Skjemaet blir levert til lærer og klassen får ett poeng til reiseruta. Kontaktlærerne teller opp skjemaene hver dag, for å se hvor langt de er kommet på reisen.

Etter at fire elever har levert et ferdig utfylt skjema, er klassen kommet til Stavanger, og første oppdrag venter. Etter at ytterligere fire elever har lest ferdig skjemaet sitt, er klassen i Bergen.
Det er en tydelig plan bak reiseruta. Jo lengre strekningen mellom to steder er, jo flere skjema må klassen lese for å komme fram. På forhånd har vi regnet ut at hvis elevene leser omtrent 3 skjema hver i løpet av leselystprosjektet, vil klassen komme fram til Nordkapp i tide.

Det er viktig å presisere at det var elevenes samlede antall leste minutter som blir registrert og fører til at klassen kommer videre på reiseruta. Det har ingenting å si hvor mange sider de leser, det er antall minutter som er avgjørende. På denne måten kan både sterke og svake lesere delta på lik linje.

Dette er en konkurranse hvor klassene konkurrerer mot seg selv (og litt mot de andre klassene). Her må klassene jobbe sammen ☺

Reiseruta:	Antall nye skjema i klassen	Antall skjema totalt i klassen
Kvernevik skole – **Stavanger**	4	4
Stavanger - **Bergen**	4	8
Bergen – **Ålesund**	9	17
Ålesund - **Trondheim**	6	23
Trondheim - **Bodø**	14	37
Bodø- **Svolvær**	5	42
Svolvær -**Tromsø**	9	51
Tromsø - **Alta**	6	57
Alta - **Treriksrøysa**	9	66

Treriksrøysa - **Nordkapp**	9	75

Leseoppdragene

Alle oppdragene samles i en leselystmappe til lærerne på google disk. I klasserommet kan det være lurt å legge oppdragene i en «oppdragskonvolutt» som elevene skal åpne og lese høyt i klassen. Dette vil skape ekstra spenning og motivasjon. Lærerne bestemmer om oppdragene skal løses felles i klassen, i grupper, individuelt eller som lekse. Her er det viktig med variasjon.

Svarene føres inn på eget skjema som henges i klasserommene.
I google disk ligger det egne svarskjemaer for oppgavene. Noen av spørsmålene kan være vanskelige for de minste elevene, og da må lærerne gjøre tilpasninger.

Oppgavene er laget med tanke på lesing som grunnleggende ferdighet. Elevene må kunne lese tabeller, finne informasjon i bøker og på nettet, reflektere og samarbeide.

I google disk ligger også «Faktaark» med bilder og viktig informasjon til hvert sted på reiseruta. Disse kan henge tilgjengelig i klasserommet. Her kan elevene finne en del av svarene ved å letelese.

I Classroom vil det blir lagt et fag som heter leseuker. Her kan dere legge til elevene eller gjenbruke innleggene til egne fag om leseukene. Her ligger linker som elevene må bruke for å løse oppdragene.

I mål:

Hver lærer bestemmer en hyggelig ting klassen kan gjøre når de kommer frem til Nordkapp innen 7. desember.

Leseprosjektet blir avsluttet med diplomutdeling til alle klassene.

Du vet det er superviktig å lese. Du blir jo klok som en bok, og dessuten er det både spennende og morsomt! Lese kan du gjøre overalt, og det er det som er poenget med denne bingoen. Forsøk å få bingo - sett kryss i alle bingorutene! Få hjelp av en voksen til å sette kryss i riktig rute når du har lest minst 15 minutt.

(Skjemet er hentet ut fra en gruppe på facebook som heter «undervisningsopplegg»)

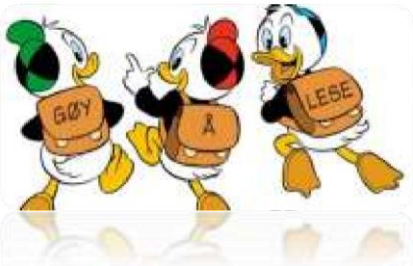

	B	I	N	G	O
1	Les hos en venn	Les på badet	Les under dynen med en lommelykt	Les på en tirsdag	Les under et bord
2	Les på en mandag	Les i sofaen	Les for en voksen	Les i skinnet fra et stearinlys	Les for et barn
3	Les utendørs	Les for en sle ktn ing	Les på biblioteket	Les på skolen	Les før frokost
4	Les på kjøkkenet	Les en dag det regner	Les på en fredag	Les etter leggetid	Les i en avis
5	Les på en søndag	Les mens du står	Les for et dyr	Les under sengen	Lag en hytte av puter og tepper og les i den.

(Bingoskjemaet må ligge i sekken).